

Lausuntokooste luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi taiteen perusopetuksesta ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Opetus- ja kulttuuriministeriön 9.2.2024 asettamassa työryhmässä on valmisteltu luonnos hallituksen esitykseksi laiksi taiteen perusopetuksesta ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Esitettävillä lainmuutoksilla on tarkoitus huomioida taiteen perusopetuksen toimijakentässä ja yhteiskunnassa tapahtuneet muutokset ja tulevaisuuden haasteet sekä tukea saavutettavaa, laadukasta ja vaikuttavaa opetustoimintaa, ja kannustaa uudistuksiin.

Perusvalmisteluhankkeen sivut: <https://okm.fi/hanke?tunnus=OKM017:00/2024>

Jatkovalmisteluhankkeen sivut: <https://okm.fi/hanke?tunnus=OKM034:00/2025>

Esityksen (mm.) mukaan:

- Taiteen perusopetuksen valtionosuuslaskenta perustuisi toteutuneiden opetustuntimäärien lisäksi opetukseen osallistuvien oppilaiden määrään sekä oppimäärän suorittaneiden oppilaiden määrään.
- Taiteen perusopetuksessa olisi jatkossa yksi oppimäärä, joka olisi 50 opintopisteen laajuinen. Lisäksi säädettäisiin valtionavustuksella rahoitettavasta uudesta vastuutehtävästä.
- Laissa säädettäisiin koulutuksen järjestäjistä, koulutuksen järjestämisestä sekä koulutuksen järjestäjien keskinäisestä ja muiden yhteisöjen kanssa toteutettavasta yhteistyöstä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön edustajien lisäksi työryhmässä oli jäsenet Esittävien taiteiden oppilaitosten liitosta, Kansalaisopistojen liitosta, Kuvataidekoulujen liitosta, Opetushallituksesta, Suomen Kuntaliitosta, Suomen musiikkioppilaitosten liitosta, Suomen sanataideopetuksen seurasta, Suomen Tanssioppilaitosten liitosta, Taiteen perusopetusliitosta sekä Taitoliitosta. Työryhmän esitys oli yksimielinen.

1. Lausuntopyyntö, jakelu ja lausunnon antaneet

Hallituksen esityksen luonnos oli lausuntokierroksella 18.6.–30.9.2025.

Lausuntopalvelun sivut:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=cafae4a3-8a7b-4638-ab69-b8e22ce50026>

Lausuntopyyntöissä pyydettiin erilliset lausunnot säännöskohtaisesti taiteen perusopetusta koskevan lakiehdotuksen 1, 3–5, 7–19 ja 22–24 §:stä, taiteen perusopetuksen uudesta rahoitusmallista, opetustoimen henkilöstöä koskevan asetuksen 20 §:stä sekä taiteen perusopetuksesta annettavasta valtioneuvoston asetuksesta. Lausunnonantajia pyydettiin kertomaan “kannattivatko”, “kannattivatko muutettuna” vai “vastustivatko” he kyseistä kohtaa. Työryhmän raportin sisältämää hallituksen esitysluonnosta oli mahdollista myös kommentoida yleisesti.

Lausuntopyyntö lähetettiin 644 taholle ja jakelussa olivat mukana mm. kunnat, taiteen perusopetuksen oppilaitokset sekä muita taiteen perusopetuksen keskeisiä sidosryhmiä. Lausuntoja, jotka sisälsivät lausuttavaa, saatiin yhteensä 235 kappaletta (joista 231 lausuntoa annettiin lausuntopalvelu.fi-sivuston kautta). Taiteen perusopetuksen oppilaitoksista yhteensä 82 antoi lausunnon. Kuntatoimijoiden lausuntoja saapui yhteensä 36 kpl. Taiteenaloista eniten lausuntoja saapui musiikin toimialalta, yhteensä 69 lausuntoa. Vapaan sivistystyön oppilaitoksista yhteensä 34 antoi lausunnon. Lausunnonantajat on esitetty ryhmiteltyinä tämän lausuntoyhteenvedon lopussa. Lausuntopyyntöön jakelussa olleet sosiaali- ja terveysministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö totesivat, että niillä ei ole lausuttavaa.

2. Yleistä lausunnoista

Yleisesti ottaen uudistuksen päämäärää saavutettavuuden parantamiseksi, laadun vahvistamiseksi ja taiteen perusopetuksen aseman selkeyttämiseksi osana suomalaista koulutusjärjestelmää pidetään lausunnoissa tarpeellisena ja tervetulleena. Useissa lausunnoissa korostetaan taiteen perusopetuksen merkitystä ja uudistusta pidetään tärkeänä. Esimerkiksi *Aalto-yliopiston Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu* lausuu, että “työryhmän lähtökohta saavutettavuuden parantamisesta ja laadun kehittämisestä on keskeinen ja näyttää raportin perusteella toteutuvan hyvin uudessa lainsäädännössä”.

Luonnoksen hallituksen esitykseksi nähdään sisältävän useita myönteisiä ja lausunnonantajien enemmistön sellaisenaan kannattamia ehdotuksia (4 §, 5 §, 7 §, 8 §, 9 §, 10 §, 11 §, 13 §, 14 §, 15 §, 16 §, 18 §, 19 §, 22–24 § sekä valtioneuvoston asetus taiteen perusopetuksesta).

Esimerkiksi siirtyminen yhteen oppimäärään nähdään yleisesti positiivisena ja taiteen perusopetuksen rakennetta selkeyttävänä ehdotuksena. Mm. *Itä-Suomen aluehallintovirasto* lausuu pitävänsä hyvänä “oppimispolun selkeyttämistä opetussuunnitelman yhdistämisen kautta, mikä tukee taiteen perusopetusta koskevaa viestintää.” *Itä-Suomen aluehallintoviraston* mukaan ”on kuitenkin tärkeää säilyttää mahdollisuus opiskella eri tahdissa ja eri laajuudessa.”

Yhteistyön ja vastuutehtävien kehittämistä pidetään niin ikään yleisesti positiivisina ehdotuksina. Lausunnoissa nostetaan esiin yhteistyön merkitys mm. opetuksen laadun ja monimuotoisuuden turvaamisessa.

Osa ehdotuksista kaipaa lausunnonantajien mukaan jatkotyöstämistä. Osassa lausunnoista mm. nostetaan esiin tarve kuulla kenttää vielä paremmin: lasten, vanhempien ja opettajien näkemyksien huomioimista toivotaan lisää. Lisäksi pidetään tarpeellisena lapsivaikutusten ja työllisyysvaikutusten kattavampaa arviointia. Saavutettavuuden parantamisen yhteydessä ehdotetaan tarkasteltavaksi alueellisen tarjonnan, mm. lapsimäärältään voimakkaasti kasvavien alueiden erityispiirteiden lisäksi erityisen tuen tarpeen nykytilaa ja sen lisääntymistä taiteen perusopetuksen opetusryhmissä. Jotkut lausunnonantajista toivovat, että taiteen perusopetuksen opintosuoritustietojen tallentaminen Koski-tietovarantoon säädettäisiin velvoittavaksi. Osa lausunnonantajista perustelee näkemyksiään pohjautuen käsityksiin, jotka eivät vastaa nykylainsäädäntöä tai todellisia käytäntöjä. Lisäksi työryhmään kuuluneiden tahojen antamissa lausunnoissa nousee esiin em. lausunnonantajien oman toimialan painotuksia työryhmän yhteisestä esityksestä poikkeavalla tavalla.

Lausuntojen perusteella eniten pohdintaa herättävät ehdotuksen tarkoitusta ja tavoitetta koskeva 1 §, oppimäärän mitoitus ja laajuutta koskeva 3 §, valtion rahoitusta koskeva 12 § sekä henkilöstön kelpoisuutta koskevan asetuksen 20 §.

Esityksen 1 §:ää koskevaan ehdotukseen kirjattua taiteen perusopetuksen tarkoitusta kannatetaan lausunnoissa lähes poikkeuksetta. Koulutusmuodon tavoitteeseen liittyen useat lausunnonantajat kuitenkin tulkitsevat, että ilman kirjausta lasten ja nuorten ensisijaisuudesta lasten ja nuorten asema heikkenisi nykytilanteeseen verrattuna.

Yhteen oppimäärään sekä opintopisteisiin siirtymistä pidetään lausunnonantajien keskuudessa kannatettavina ehdotuksina, mutta keskustelua herättää oppimäärän mitoitus sekä taiteen perusopetuksen opintopisteen määritelmä: osa lausunnonantajista pitää 50 opintopisteen sisältämää 1 000 opetustuntia liian laajana kokonaisuutena ja osa liian suppeana nykytilanteeseen verrattuna. Osa toivoo, että opintopisteeseen sisällytettäisiin myös omaehtoinen työskentely tuntimäärinä ja ehdotettua opintopisteen määritelmää verrataan lausunnoissa mm. korkeakoulutuksen opintopistemääritelmiin.

Useat vapaan sivistystyön toimijat nostavat lausunnoissaan esiin elinikäisen oppimisen merkityksen ja kansalaisopistojen roolin huomioimisen taiteen perusopetuksen toteuttajina myös jatkossa. Oppimäärän muutos ei näyttäydy lausuntojen perusteella kansalaisopistojen näkökulmasta täysin toivottavana oppimäärän laajuuden kasvaessa nykyiseen yleiseen oppimäärään verrattuna.

Henkilöstön kelpoisuutta koskevan asetuksen 20 §:stä annetuissa lausunnoissa puolestaan nousee esiin huoli kelpoisuusvaatimusten väljentymisestä, ja pedagogisen osaamisen tarvetta painotetaan useissa lausunnoissa. Osa lausunnonantajista pitää esitystä ja sen joustavuutta perusteltuina, koska joillain taidealoilla ja toiminta-alueilla voi olla haastavaa löytää muodollisesti kelpoisia opettajia.

Uusi rahoitusmalli koetaan oikeansuuntaiseksi, mm. koska sen arvioidaan vakauttavan ja ennakoivan rahoitusta. Kymmenen miljoonan euron lisärahoitusesitystä pidetään hyvänä ja monet lausunnonantajista pitävät sitä myös välttämättömänä uudistuksen tavoitteiden

saavuttamiseksi. Rahoitusmallin maltillista siirtymää kiitetään, ja korostetaan, ettei lisäosien painoarvoa tulisi jatkossakaan kasvattaa liikaa. Uudistuksen arvioidaan tasoittavan eroja eri taiteenalojen välillä ja vahvistavan ryhmäopetusta painottavien alojen asemaa. Musiikin alan lausunnoissa korostetaan yksilöopetuksen välttämättömyyttä ja sen kustannusrakenteen eroa ryhmäopetukseen verrattuna. Etenkin musiikin toimialan lausunnoista nousee esiin, ettei musiikin ja muiden taiteenalojen välistä jakoa tulisi poistaa valtion talousarviosta.

Monet lausunnonantajat ottavat kantaa myös mahdollista lainsäädäntöuudistusta seuraaviin vaiheisiin. Pykälää ”muutettuna kannattaneet” nostavat lausunnoissaan esiin yleisiä toiveita ja huomioita lainsäädännön toimeenpanon ja siihen kytkeytyvien jatkoprosessien osalta eivätkä ehdota täsmällisiä muutoksia pykäläehdotuksiin. Lausunnoissa mm. esitetään huomioita ja toiveita opetussuunnitelman perusteiden rakenteesta ja opetussuunnitelmatyön prosessista sekä valtakunnallisten tuki- ja ohjemateriaalien laatimisesta toimijakentän tueksi. Esimerkiksi *Taiteen perusopetusliitto* korostaa, että ”uudistuksen onnistunut läpivienti edellyttää hyvää ohjeistusta ja tukea erityisesti opetus- ja kulttuuriministeriöltä ja Opetushallitukselta, jotta pykäläiden tavoitteet ovat selkeät ja soveltaminen yhtenäistä eri puolilla maata. Opetussuunnitelmien perustetyöllä nähdään olevan ratkaiseva merkitys uudistuksen tavoitteiden saavuttamisessa.”

3. Lausunnoissa esitetyt näkemykset

3.1 Taiteen perusopetuksen tarkoitus ja tavoitteet (lakiehdotuksen 1 §)

Lausuntoja annettiin yhteensä 213 kpl. Enemmistö lausunnonantajista kannattaa esitystä sellaisenaan (noin 50 prosenttia) tai muutettuna (noin 50 prosenttia). Kolme lausunnonantajaa ei kannata esitystä.

Ehdotukseen kirjattua taiteen perusopetuksen tarkoitusta kannatetaan lausunnoissa lähes poikkeuksetta. Lausunnoissa esiin nouseva muutostarve liittyy pääasiassa lasten ja nuorten ensisijaisuuteen.

Lausunnonantajista noin puolet (102 kpl) kannattaa esitystä muutettuna. Näistä lausunnonantajista selvä enemmistö (88 kpl) katsoo, että ehdotettua säännöstä tulisi muuttaa niin, että taiteen perusopetus kohdennettaisiin ensisijaisesti lapsille ja nuorille.

Lausunnonantajat katsovat, että taiteen perusopetuksen saatavuutta ja saavutettavuutta ei tule edistää heikentämällä lasten ja nuorten asemaa, eikä lasten ja nuorten ensisijaisuus sulkisi pois aikuisten mahdollisuutta osallistua taiteen perusopetukseen. Osa näistä lausunnonantajista katsoo, että ilman lainsäädännöllistä perustetta koulutuksen järjestäjillä ei olisi keinoja varmistaa lasten ja nuorten etusijaa oppilasvalinnoissa.

Pykälään esitetään myös yksittäisiä muutosehdotuksia, kuten sanan ”opetus” korvaamista ”taiteen perusopetuksella” sekä ”jatko-opintojen” korvaamista toisella termillä. Lisäksi

muutamissa lausunnoissa katsotaan, että laissa tulisi tuoda vahvemmin esille taiteen perusopetus osana suomalaista koulutusjärjestelmää, minkä lisäksi säännökseen esitetään tarkennusta viittaamalla opetussuunnitelmaan perustuvaan opetukseen.

3.2 Opetussuunnitelma, oppimäärän mitoitus ja laajuus (lakiehdotuksen 3 §)

Lausuntoja annettiin yhteensä 210 kpl. Enemmistö kannattaa esitystä muutettuna. Lausunnonantajista noin kolmannes (57 kpl) pitää 3 §:ssä esitettyä kannatettavana sellaisenaan ja noin 67 prosenttia (141 kpl) kannattaa esitystä muutettuna. Lausunnonantajista noin 5 prosenttia (11 kpl) ei kannata esitystä.

Esitystä sellaisenaan kannattavien lausunnonantajien mukaan yksi oppimäärä selkeyttää järjestelmää, vahvistaa yhdenvertaisuutta ja tukee opetuksen laatua. Myös opintopisteisiin siirtymistä opetustuntien sijasta pidetään selkeyttävänä ja vertailukelpoisena ratkaisuna.

Esitykseen muutosta kannattaneista lausunnonantajista yhteensä 34 lausunnonantajaa (mm. *Alajärven kaupunki / Alajärven musiikkiopisto, Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry*) katsoo, että opintopisteen määritelmä tulisi muuttaa siten, että yksi opintopiste vastaisi 27 opetustuntia sisältäen mm. oppilaan omaehtoista työskentelyä. Lausunnonantajat perustelevat ehdotusta koulutuksen laajuuden paremmalla vertailtavuudella, kansainvälisen osaamisen tunnistamisella ja tunnustamisella sekä opintojen sujuvammalla hyväksi lukemisella jatko-opintojen osalta. Lausunnonantajista mm. *Kauniaisten musiikkiopisto, Sivistysala ry, Savonia Ammattikorkeakoulu, SFP i Helsingfors ja Åbo Akademi* katsovat, että opintopisteen laajuuden tulisi olla yhtenevä esim. korkeakouluissa käytetyn määritelmän kanssa.

Tämän lisäksi useissa lausunnoissa nostetaan esiin, että taiteenalakohtaiset erityispiirteet tulisi huomioida paremmin. Esim. *Järvilakeuden kansalaisopiston kannatusyhdistys ry* lausuu: ”Musiikissa suuri osa oppimisesta tapahtuu itsenäisesti, kun esittävässä taiteissa suurin osa työstä tehdään oppitunneilla. Yhdenmukainen 1 000 tunnin vaatimus ei näin ollen ole pedagogisesti perusteltu.”

Useat lausunnonantajat (yhteensä 45 kpl) ottavat kantaa myös tulevan oppimäärän rakenteeseen ja nostavat mm. esiin, että uusi oppimäärä tulisi jakaa pienempiin osakokonaisuuksiin, välitavoitteisiin, osasuorituksiin tai moduuleihin. Tämä mahdollistaisi mm. sen, että kaikilla oppilaitoksilla olisi mahdollisuus tarjota ensimmäiset moduulit/jaksot opinnoista, jonka jälkeen oppilas voisi siirtyä yhteistyöoppilaitoksiin jatkamaan seuraavat moduulit/jaksot valmiiksi.

Osa lausunnonantajista (8 kpl) pitää lisäksi tärkeänä, että oppilaitokset laatisivat opetussuunnitelmat ja kunta toimisi opetussuunnitelmien hyväksyjänä. Tällöin varmistettaisiin pedagoginen asiantuntemus sekä se, että opetussuunnitelmat on laadittu taidealakohtaisesti ja että niissä voidaan huomioida oman toimintaympäristön erityispiirteet.

Esitystä vastustaneiden lausunnonantajien (11 kpl) mukaan laajan oppimäärän supistaminen voisi heikentää musiikin ja tanssin osaamisen tasoa Suomessa. Lausunnonantajat katsovat, että ehdotettu tuntimäärä ei välttämättä riitä ammatillisiin opintoihin valmistautumiseen, minkä lisäksi se voisi myös lisätä eriarvoisuutta, jos oppilaat joutuvat hankkimaan lisäopetusta omalla kustannuksellaan.

3.3 Kunta koulutuksen järjestäjänä (lakiehdotuksen 4 §)

Lausuntoja annettiin yhteensä 184 kpl. Esitystä kannatetaan pääosin sellaisenaan tai muutettuna. Lausunnonantajista valtaosa, eli noin 79 prosenttia pitää 4 §:ssä esitettyä kannatettavana sellaisenaan ja noin 20 prosenttia kannattaa esitystä muutettuna. Yksi lausunnonantaja ei kannata esitystä.

Selvä enemmistö kaikista lausunnonantajista tukee ehdotusta, jonka mukaan kunta voi itse järjestää taiteen perusopetusta joko yhdessä muiden koulutuksen järjestäjien kanssa tai tehdä sopimuksen julkisen tai yksityisen toimijan kanssa opetuksen toteuttamisesta. Lausunnoissa katsotaan myös, että kunnille tulisi varmistaa riittävät resurssit ja ohjeistus opetuksen järjestämiseen.

Osa muutosta esittäneistä lausunnonantajista katsoo, että lakiehdotus lisäisi kuntien vastuuta ja aiheuttaisi merkittäviä hallinnollisia muutoksia nykyiseen verrattuna, mikä voisi johtaa siihen, että kunnat harkitsevat opetuksen supistamista tai lopettamista. Lausunnonantajat nostavat esiin, että uusi oppimäärä voi vaatia enemmän resursseja, kuten päteviä opettajia ja opetustiloja, mikä voi heikentää opetuksen saatavuutta erityisesti pienissä kunnissa. Nykyisen lain 4 §:n muotoilu koulutuksen hankkimisesta on aiheuttanut epäselvyyksiä, ja siksi sen selkeyttämistä ja vastuiden täsmentämistä pidetään lausunnoissa tärkeänä. Yksi lausunnonantajista (*Kuntaliitto*) katsoo lausunnonaan, että esityksessä ei enää edellytetäisi kunnalta itse tuotettua koulutusta. *Kuntaliitto* esittää myös 4 §:ään useita muutoksia, kuten muun muassa sitä, että kunta voisi hankkia muulta julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä taikka säätiöltä taiteen perusopetusta. *Kuntaliitto* katsoo, että opetuksen toteuttamisesta sopiminen tarkoittaisi käytännössä hankkimista ja markkinoilla toimimista, minkä vuoksi viittaus hankintalakiin tulisi lisätä sekä pykälään että perusteluihin. *Oikeusministeriö* kiinnittää lausunnonaan huomioita koulutuksen järjestämisen ja opetuksen toteuttamisen eroihin ja ehdottaa käsitteiden sisältöjen selventämistä.

Useat lausunnonantajat pitävät lisäksi tärkeänä, että oppilaitokset laatisivat opetussuunnitelmat ja kunta koulutuksen järjestäjänä hyväksyisi ne, jolloin vastuuta ei siirrettäisi tahoille, joilla ei ole pedagogista asiantuntemusta.

3.4 Koulutuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä (lakiehdotuksen 5 §)

Lausuntoja annettiin yhteensä 184 kpl. Esitystä kannatetaan sellaisenaan tai muutettuna.

Lausunnonantajista valtaosa, noin 91 prosenttia, pitää 5 §:ssä esitettyä kannatettavana sellaisenaan. Lausunnonantajista noin yhdeksän prosenttia kannattaa esitystä muutettuna. Kukaan lausunnonantajista ei vastusta esitystä.

Yksi lausunnonantajista (*Opetushallitus*) esittää pykälään teknisiä muutoksia sanamuotojen osalta. Kaksi lausunnonantajaa (*Kallion musiikkikoulu* ja *Musiikkioppilaitosyhdistys MOY ry*) katsoo, että esitys vahvistaa järjestämisluvan saaneiden toimijoiden asemaa ja hallinnollista vastuuta, mutta samalla se voisi heikentää saavutettavuutta, jos uusia lupia ei myönnettäisi eikä yhteistyövelvoitteita säädettäisi. Erityisesti kasvavissa kaupungeissa tämä voisi em. lausunnonantajien mukaan johtaa tilanteeseen, jossa lasten ja nuorten pääsy taiteen perusopetukseen riippuisi täysin siitä, haluaako luvanhaltija tehdä yhteistyötä muiden kanssa.

Lausunnonantajista *Kuntaliitto* esittää, että pykälän 2 momentin sanamuoto muutettaisiin sellaiseen muotoon, että järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä voisi hankkia muulta julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä taikka säätiöltä osan taiteen perusopetuksesta.

Oikeusministeriö kiinnittää lausunnoissaan huomioita koulutuksen järjestämisen ja opetuksen toteuttamisen eroihin ja ehdottaa käsitteiden sisältöjen selventämistä.

3.5 Koulutuksen järjestämislupa (lakiehdotuksen 7 §)

Lausuntoja annettiin yhteensä 184 kpl. Esitystä kannatetaan sellaisenaan tai muutettuna. Lausunnonantajista noin 80 prosenttia pitää 7 §:ssä esitettyä kannatettavana sellaisenaan ja noin 20 prosenttia kannattaa esitystä muutettuna. Kukaan ei vastusta esitystä.

Esitystä muutettuna kannattavat lausunnonantajat pitävät nykyisten järjestämislupien jatkuvuutta pääosin myönteisenä asiana, mutta huolta aiheuttaa kuitenkin nykyisten valtiosuusjärjestelmän ulkopuolella toimivien oppilaitosten toiminnan jatkuvuuden turvaaminen. Osassa laununtoja esitetään huoli siitä, että ehdotettu säännös saattaa kaventaa nykyistä opetustarjontaa ja heikentää saavutettavuutta.

Osa lausunnonantajista (*mm. Opetusalan ammattijärjestö OAJ ry, Suomen musiikinopettajien liitto SMOL ry, Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto Teme ry, Vantaan musiikkiopiston opettajat ry*) katsoo, että taiteen perusopetuksen järjestämislupa tulee myöntää taholle, joka noudattaa työlainsäädäntöä ja alan työehtosopimuksia. Edellä mainitut lausunnonantajat katsovat, että järjestämislupia tulisi tarkastella uudelleen ja sitoa sopimusyhteiskunnan säännösten mukaan toimiseen. *Opetusalan ammattijärjestö OAJ ry* ja *Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto Teme ry* katsovat, että yhteen oppimäärään siirtymisen pitäisi tarkoittaa myös järjestämislupien uudelleen hakua. *Sydkustens landskapsförbund r.f.* katsoo, että kaikki luvat olisi tarkoituksenmukaista arvioida uudelleen uusien arviointikriteerien mukaisesti kaikkien koulutuksen järjestäjien yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi.

Osa lausunnonantajista (mm. Pirkanmaan musiikkiopisto, Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry, Virtain kaupunki) ehdottaa, että järjestämisluvassa määriteltäisiin oppilaitoksen ensisijainen toiminta-alue yksittäisten kuntien sijaan, mikä mahdollistaisi joustavan ja verkostomaisen toiminnan yli kuntarajojen.

Kaksi lausunnonantajaa (Suomen musiikkineuvosto, Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry), katsoo, että säännöksessä tulisi velvoittaa opetuksen järjestäminen määrätyillä kielillä, jotta suomen- ja ruotsinkielisten yhdenvertaiset oikeudet toteutuvat. Kaksikielisillä alueilla olisi joidenkin lausunnonantajien (mm. Åbo Akademi) mukaan lisäksi tärkeää turvata riittävä resursointi suomen- ja ruotsinkieliselle opetukselle.

Osa lausunnonantajista (mm. Eiran musiikkiopisto, Meri-Helsingin musiikkiopiston kannatusyhdistys ry, Musiikkikoulut Demo ja Jamkids, Musiikkioppilaitosyhdistys MOY ry, Sipoon musiikkikoulun Tuki ry) katsoo, että järjestämislupien niukkuus ja epävarmuus voivat heikentää taiteen perusopetuksen saatavuutta erityisesti kasvukeskuksissa, joissa on paljon valtionosuusjärjestelmän ulkopuolella toimivia oppilaitoksia. Osa lausunnonantajista (mm. Lapuan musiikkiopisto, Suomen musiikkineuvosto) katsoo lisäksi, että etäopetuksen mahdollisuuksia tulee arvioida pedagogisesta näkökulmasta, sillä se ei aina vastaa lähiopetuksen laatua.

Yhden lausunnonantajan (Itä-Suomen aluehallintovirasto) mukaan on tärkeää, että järjestämisluvan saaneet koulutuksen järjestäjät ovat rekisteröityjä ja oppilaat tietävät saavansa päättötodistuksen taiteen perusopetuksesta.

3.6 Koulutuksen järjestämisluvan muuttaminen ja peruuttaminen (lakiehdotuksen 8 §)

Lausuntoja annettiin yhteensä 185 kpl. Lähes kaikki lausunnonantajat kannattavat esitystä sellaisenaan tai muutettuna. Lausunnonantajista valtaosa, 94 prosenttia (174 lausuntoa) pitää 8 §:ssä esitettyä kannatettavana sellaisenaan ja noin 5 prosenttia (9 lausuntoa) kannattaa esitystä muutettuna. Yksi lausunnonantaja ei kannata esitystä.

Esitystä sellaisenaan kannattavista lausunnoista ilmenee mm., että opetus- ja kulttuuriministeriön oikeutta muuttaa tai peruuttaa järjestämislupa pidetään perusteltuna. Esimerkiksi Taiteen perusopetusliitto lausuu: ”Järjestämisluvan edellytysten täyttymisen säännöllinen seuranta on kannatettavaa ja yksi koulutusmuodon laadun ylläpidon elementti.”

Muutama lausunnonantaja (Meri-Helsingin musiikkiopiston kannatusyhdistys ry, Musiikkioppilaitosyhdistys MOY ry, Sipoon musiikkikoulun Tuki ry ja Sydkustens ordkonstskola) nostaa esiin, että järjestämisluvissa tulee ottaa huomioon taiteenalan todellinen kysyntä alueella. Lisäksi Käsi- ja taideteollisuusliitto Taito toivoo joustavaa ja selkeää järjestämisluvan muutoksen prosessia, jotta koulutuksen järjestäjä voi vastata alueen kysynnässä tapahtuviin muutoksiin.

3.7 Koulutuksen järjestäminen ja muu toiminta (lakiehdotuksen 9 §)

Lausuntoja annettiin yhteensä 185 kpl. Lausunnonantajista valtaosa eli noin 78 prosenttia pitää 9 §:ssä esitettyä kannatettavana. Osa näistä lausunnonantajista kannattaa erityisesti eri taiteenalojen yhdenvertaisuutta. Kaksi lausunnonantajaa ei kannata esitystä.

Lausunnonantajista noin 21 prosenttia kannattaa esitystä muutettuna. Näistä lausunnonantajista osa katsoo, että mikäli musiikkioppilaitoksia ei mainita säännöksessä enää erikseen, muutos ei saisi vaikuttaa valtion talousarviossa olevaan musiikin rahoitukseen. Eräiden lausunnonantajien mukaan musiikin rahoitus valtion talousarviossa tulisi säilyttää omana kokonaisuutenaan, koska musiikissa opetuksen järjestäminen on lausunnonantajien mukaan muun muassa selvästi muita taiteenaloja kalliimpaa.

Osa lausunnonantajista (15 kpl) ottaa kantaa varhaisiän taidekasvatukseen ja katsoo, että varhaisiän taidekasvatusta, ja erityisesti musiikin varhaiskasvatusta, ei tulisi rinnastaa 9 §:ssä tarkoitettuun taide- ja kulttuuritoimintaan tai -kasvatukseen. Heidän mukaansa varhaisiän taidekasvatuksen tulisi olla osa taiteen perusopetusta, kuitenkin niin, että varhaisiän taideopinnot eivät kuluttaisi varsinaiseen oppimäärään osoitettuja tunteja.

Viisi lausunnonantajista esittää toisen momentin muuttamista siten, että momentti muutettaisiin passiivilauseen sijasta aktiiviksi siten, että oppilaitos voi taiteen perusopetuksen ohella järjestää myös muuta taiteen ja kulttuurin opetusta sekä muuta taide- ja kulttuuritoimintaa. Kolme näistä lausunnonantajista pohtii momentin tarpeellisuutta ja momentti nähdään myös rajoittavana.

Yksi lausunnonantajista (*Kuntaliitto*) pitää hyvänä asiana, että lainsäädäntö ei erikseen määrittele oppilaitoksia, vaan että taiteen perusopetuksen koulutuksen järjestäjä voi itse päättää joustavasti oppilaitosverkostostaan. Lausunnonantaja katsoo kuitenkin, että pykälässä olisi syytä täsmentää esitettyä enemmän sitä, että muu toiminta ei ole esitettyssä laissa tarkoitettua taiteen perusopetusta eikä tästä muusta toiminnasta säädetä laissa.

3.8 Yhteistyö (lakiehdotuksen 10 §)

Lausuntoja annettiin yhteensä 197 kpl. Esitystä kannatetaan sellaisenaan tai osittain muutettuna. Lausunnonantajista noin 78 prosenttia pitää 10 §:ssä esitettyä kannatettavana sellaisenaan ja noin 21 prosenttia kannattaa esitystä muutettuna. Lausunnonantajista noin yksi prosentti ei kannata esitystä.

Useat lausunnonantajat katsovat, että yhteistyön kirjaaminen lakiin on kannatettava asia etenkin opetuksen saavutettavuuden kannalta. Lisäksi osa lausunnonantajista katsoo, että yhteistyö mahdollistaisi joustavammat opetusjärjestelyt, taiteidenväliset opintopolut sekä mahdollisuuksia kehittää taiteen perusopetusta vaikuttavammaksi ja yhdenvertaisemmaksi. *Bildningsalliansen* rf:n antaman lausunnon mukaan yhteistyön kehittäminen voisi tukea taiteen perusopetuksen saatavuutta ruotsiksi ja suomeksi erityisesti kaksikielisissä kunnissa.

Itä-Suomen aluehallintovirasto lausuu aluehallintovirastojen yhteisenä näkemyksenä, että yhteistyöstä ei voida säätää laissa velvoittavana vaan mahdollisuutena. Myös *Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto Teme ry*, *Nurmijärven opisto* ja *Pirkan opisto* tukevat tätä lausuntoa. *Itä-Suomen aluehallintovirasto* ehdottaa uutta muotoilua ko. pykälään: “Koulutuksen järjestäjä voi edistää tämän lain tavoitteiden mukaista toimintaa yhteistyössä tässä laissa tarkoitettujen koulutuksen järjestäjien sekä muiden yhteisöjen kanssa.”

Toisaalta yhteistyön velvoittavuus saa myös kannatusta. *Konservatorioliitto* pitää myönteisenä, että lakiesitykseen on sisällytetty uusi velvoittava pykälä yhteistyöstä. Lausujan mielestä tämä on tärkeä uudistus, joka vahvistaa myös taiteen perusopetuksen ja ammattiin johtavan koulutuksen välisen koulutusjatkumon rakentumista sekä tukee myös alueellista yhdenvertaisuutta, sillä sen avulla voidaan jakaa osaamista, tiloja ja muita resursseja.

Osa lausunnonantajista katsoo, että yhteistyön tavoitetta tulisi täsmentää. Mm. *Kallion musiikkikoulu*, *Sipoon musiikkikoulun Tuki ry* ja *Musiikkioppilaitosliitto MOY ry* lausuvat, että pykälän määritelmä yhteistyöstä on liian väljä eikä riittävästi täsmennä, millaista yhteistyötä edellytetään eikä mihin sen tulisi konkreettisesti tähdätä: “Yhteistyön on oltava tavoitteellista ja lähteä lasten ja nuorten tarpeista. Lakiin tulisi sisällyttää vaatimus, että yhteistyön hyödyt ja perusteltavuus on osoitettava, eikä se saa lisätä opetuksen järjestäjien hallinnollista taakkaa ilman todellista hyötyä oppijoille.” Myös *Itä-Suomen musiikkioppilaitokset* lausuvat, että yhteistyöpykälästä ei ilmene tarkasti tavoitetilä, mitä tällä pykälällä ohjataan. He ehdottavat tarkennuksia tekstiin siten, että onko tarkoituksena yleisellä tasolla kannustaa yhteistyöhön vai jotakin muuta.

Oulaisten kaupunki ja *Kuusamon kaupunki* nostavat esille pitkien etäisyyksien haasteet erityisesti harvaan asutulla maaseudulla liittyen yhteistyöhön oppilaitosten välillä. Mm. *Rovaniemen kaupunki* ja *Oulun kaupunki* tuovat lausunnoissaan esille, että pysyvällä etäopetuksella ei voida korvata alueellista saavutettavuutta eikä se voi olla pysyvä yhteistyön muoto.

Monet lausunnonantajat (mm. *Kuvataidekoulujen liitto ry* ja *Musiikkiopisto Juvenalia*) korostavat, että yhteistyön toteutuminen vaatii työehtosopimusten, opetussuunnitelmien ja oppilaitosten hallinnollisten rakenteiden tarkastelemista: “Koulutusasteiden välisessä yhteistyön toteutumisessa on huomioitava työehtosopimusten, opetussuunnitelmien ja opettajien kelpoisuuksien erot”. Osa lausunnonantajista (mm. *Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia/ Suomalainen musiikkikampus* ja *Suomen konservatorioliitto*) nostaa lausunnoissaan esiin, että yhteistyön lisääminen edellyttää myös toiminnallisia ja taloudellisia kannusteita. *Opetusalan ammattijärjestö OAJ ry* lausuu, että “Yhteistyö vaatii taloudellisen hyödyn osapuolten kesken, ja tarjoaa myös koulutuksen jatkumisen mahdollisuuden.”

Etelä-Hämeen tanssiopisto lausuu, että opintopolun yhtenäisyys ja laatu voisivat vaarantua, mikäli opetus olisi monen oppilaitoksen vastuulla. Lausunnonantaja toteaa, että “Taiteen perusopetuksessa laadun ja pitkäjänteisyyden varmistaminen edellyttää, että oppilaan

opinnoilla on selkeä pedagoginen jatkumo ja että oppimista ohjaa kokonaisuudesta vastaava taho.”

Yhteistyön rahoittaminen etenkin yhteistyörakenteiden luomisen alkuvaiheessa nousee esiin muutamissa lausunnossa. *Sydkustens landskapsförbund rf* toteaa, että yhteistyön aloittaminen edellyttää osapuolilta taloudellista panostusta ja ehdottaa, että osa valtionosuuksista/valtionrahoituksesta varattaisiin yhteistyön kehittämiseen. Tätä tukevat myös *Sydkustens ordkonstskolan*, *Finlands Svenska Ungdomsförbund FSU rf:n* ja *Åbolands Ungdomsförbund ÅUF rf:n* lausunnot: “Skulle en viss procentandel av den statliga finansieringen kunna reserveras för att utveckla, skapa och initiera samarbete? Att initiera samarbete och skapa modeller kräver vanligtvis resurser i början, men sparar tid och pengar på lång sikt när samarbetet väl är i gång.”

Kuntaliitto esittää seuraavaa lisäystä perusteluihin koskien opetuksen järjestämistä: “Yhteistyö voisi liittyä esimerkiksi toiminnan strategiseen kehittämiseen, opetuksen pedagogiikan ja oppimisympäristöjen monipuoliseen kehittämiseen sekä opetuksen järjestämiseen (huomioiden mitä 4–6 §:ssä säädetään) tai tilayhteistyöhön. Yhteistyön toteuttamisessa on huomioitava tässä laissa olevat säädökset, jotka määrittävät mm. koulutuksen järjestäjän tehtäviä ja velvoitteita ja koulutuksen järjestäjien välistä yhteistyötä erona muuhun yhteistyöhön.”

3.9 Vastuutehtävä (lakiehdotuksen 11 §)

Lausuntoja annettiin yhteensä 192 kpl. Enemmistö lausunnonantajista kannattaa esitystä sellaisenaan tai muutettuna. Lausunnonantajista valtaosa, eli noin 76 prosenttia (145 lausuntoa) pitää 11 §:ssä esitettyä kannatettavana sellaisenaan ja noin 23 prosenttia (44 lausuntoa) kannattaa esitystä muutettuna. Yksi lausunnonantaja ei kannata esitystä.

Esitystä sellaisenaan kannattavien lausunnoista ilmenee, että alueellinen ja valtakunnallinen vastuutehtävä on tarpeellinen taiteen perusopetuksen toiminnan eri osa-alueiden kehittämiseksi. Lausunnonantajat toivovat, että vastuutehtävän jakamisessa huomioidaan alueelliset erot ja alueellinen tasapaino sekä taiteenalakohtaiset erot ja erot oppilaitosten koossa.

Osa lausunnonantajista katsoo, että vastuutehtävän määrittely vaatisi edelleen selkeyttämistä. Seitsemän lausunnonantajaa toivoo, että vastuutehtävä olisi toistaiseksi voimassa olevan sijaan määräaikainen. Lisäksi 23 lausunnonantajaa painottaa, että vastuutehtävään tulee olla erillinen, riittävä rahoitus.

Kuusi lausunnonantajaa, jotka ovat suurimmaksi osaksi taiteenalakohtaisia liittoja sekä tanssiopistoja, ehdottaa, että kehittämistehtävät voitaisiin osoittaa taiteenalakohtaisille liitoille. Kahdeksan lausunnonantajaa, joista suurin osa on korkeakoulujen edustajia, toivoo vastuutehtäviä osoitettavaksi korkeakouluille tai korkeakoulujen kanssa yhteistyössä toteutettaviksi.

3.10 Valtion rahoitus (lakiehdotuksen 12 §)

Lausuntoja annettiin yhteensä 198 kpl. Esitystä pääosin kannatetaan sellaisenaan tai osittain muutettuna. Lausunnonantajista noin 36 prosenttia (73 lausuntoa) pitää ehdotusta kannatettavana sellaisenaan ja noin 62 prosenttia (122 lausuntoa) kannattaa sitä muutettuna. Noin kaksi prosenttia (4 kpl) lausunnonantajista ei kannata esitystä.

Enemmistö lausunnonantajista pitää rahoitusmallin uudistusta oikeansuuntaisena. Opetustuntiperusteisen rahoituksen säilyttäminen ja kehittäminen saa laajaa kannatusta ja uudistuksen arvioidaan lisäävän ennustettavuutta ja läpinäkyvyyttä. Monissa lausunnoissa tuodaan esiin, että rahoitusmallin ohjaava vaikutus voi kannustaa laadun kehittämiseen, oppilaitosyhteistyöhön ja monitaiteisiin opintokokonaisuuksiin.

Useat lausunnonantajat pitävät 10 miljoonan euron lisäpanostusta välttämättömänä uudistuksen onnistumiselle. Mm. *Musiikkioppilaitosyhdistys MOY ry* lausuu: "Ilman lisärahoitusta alueellinen ja sosiaalinen epätasa-arvo säilyy entisellään tai jopa pahenee. Erityisesti suurissa kaupungeissa, joissa lapsia ja nuoria on paljon, taiteen perusopetuksen tarjonta on jo nyt riittämätöntä." Alueellisen saatavuuden huomioimista sekä kielellisten oikeuksien turvaamista, erityisesti ruotsinkielisen opetuksen osalta, painotetaan useissa (mm. *Espoon kaupunki, Raaseporin kaupunki*) lausunnoissa. Lisäksi osa lausunnonantajista (mm. *Kuusamon kaupunki, Savonlinnan kulttuuritoimi*) korostaa tarvetta turvata opetuksen saatavuus harvaan asutuilla alueilla. Useissa, etenkin musiikin toimialan lausunnoissa (mm. *Itä-Helsingin musiikkiopiston kannatusyhdistys ry, Sipoon musiikkikoulun Tuki ry, Suomen musiikkineuvosto, Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry*) tunnustetaan kasvukeskusten haasteet.

Asukasperusteinen valtionosuusrahoitus nousee esiin joissakin lausunnoissa. Nämä lausunnonantajat pitävät haasteellisena sitä, että nykyinen malli ei ole korvamerkitty taiteen perusopetukseen. Kuntakentän lausujista useampi (mm. *Huittisten kaupunki, Mäntsälän kunta, Pieksämäen kaupunki, Siilinjärven kunta, Tornion kaupunki*) ehdottaa siirtymistä kokonaan opetustuntipohjaiseen malliin.

Useissa lausunnoissa kiitetään rahoitusmallin sisältämää maltillista siirtymää, jossa rahoitusmallin lisäosan painoarvo on uudistuksen alkuvaiheessa pieni. Samalla korostetaan sitä, että lisäosien painoarvoa ei tulisi jatkossakaan kasvattaa liikaa. Moni lausunnonantaja pitää kannatettavana sitä, että uudistus tasoittaa eroja eri taiteenalojen välillä ja vahvistaa ryhmäopetusta painottavien alojen asemaa.

Toisaalta taiteenalakohtaiset erot nousevat esiin etenkin useissa musiikin alan toimijoiden lausunnoissa, joissa korostetaan yksilöopetuksen välttämättömyyttä ja kustannusrakenteen eroa ryhmäopetukseen verrattuna. Lausunnoissa ehdotetaan muun muassa, että rahoituskriteereihin liittyviä vertailuja tehtäisiin kunkin taiteenalan sisällä, eikä suhteellisesti kaikkien taiteenalojen välillä. Mm. *Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry (SML)* toteaa "Suoritemäärien lisäosan vahvistamisessa ehdotettu suhteellinen laskentatapa tulee musiikin

osalta vertautua saman taiteenalan tietoihin. Musiikkiopintojen eteneminen perustuu yksilölliseen oppimiseen ja kestää keskimäärin koko peruskoulun ja toisen asteen ajan.” Useissa musiikin toimialan lausunnoissa nousee myös esiin, että musiikin ja muiden taiteenalojen välistä jakoa ei tulisi poistaa valtion talousarviosta.

Monissa lausunnoissa nostetaan esiin oppimäärän suorittaneiden määrä rahoituskriteerinä. Useissa lausunnoissa todetaan, että vain pieni osa oppilaista suorittaa koko oppimäärän. Em. lausunnoissa nousee esiin huoli siitä, että oppilaitokset madaltaisivat osaamiskriteerejä ja lisäksi todistusten määrän tavoittelua laadun kustannuksella. Useat lausunnonantajat ottavat lausunnoissaan kantaa myös oppimäärän rakenteeseen, ja ns. osasuoritusten mallia (esimerkiksi 500, 1 000 ja 1 500 tunnin kokonaisuudet) ehdotetaan monissa lausunnoissa. Joissakin lausunnoissa 1 500 tunnin enimmäismäärän katsotaan rajoittavan pitkälle tähtäävien oppilaiden opintoja. Toisaalta osa lausunnonantajista (mm. *Mäntsälän kunta, Pieksämäen kaupunki, Tornion kaupunki*) pitää 1 500 tuntia liian korkeana.

Hallinnollinen kuormitus nousee esiin useissa lausunnoissa: oppilaskohtainen tuntiraportointi ja tietojärjestelmien kehittäminen vaativat lisäresursseja. Lisäksi useammissa lausunnoissa korostetaan tarvetta huomioida erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetuksen kustannukset.

3.11 Henkilöstö (lakiehdotuksen 13 §)

Lausuntoja annettiin yhteensä 189 kpl. Lausunnonantajista enemmistö, noin 65 prosenttia, pitää 13 §:ssä esitettyä kannatettavana sellaisenaan. Lausunnonantajista noin 34 prosenttia kannattaa esitystä muutettuna. Näistä lausunnonantajista noin 90 prosenttia esittää kuitenkin muutosta opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksia koskevaan asetukseen kyseessä olevan 13 §:n muutosehdotusten sijasta.

Muutosta esittäneistä lausunnonantajista osa (mm. *Kallion Musiikkikoulu, Musiikkioppilaitosyhdistys MOY ry ja Sivistysala ry*) pitää 13 §:n 2 momentin mainintaa riittävästä henkilöstön määrästä epämääräisenä. Osa lausunnonantajista esittää, että säännöksessä olisi tarpeen jollakin tavoin ottaa kantaa siihen, kuinka paljon oppilaitoksissa on toimen- tai viranhaltijoita ja kuinka paljon tuntiopettajia tulisi olla suhteessa oppilaitoksen kokoon/oppilasmäärään. Neljä lausunnonantajista (*Metropolia Ammattikorkeakoulu, Opetusalan ammattijärjestö OAJ ry, Savonia Ammattikorkeakoulu, Suomen musiikinopettajien liitto SMOL ry,*) ehdottaa, että kohtaa tulisi täydentää säännöksillä, jotka velvoittavat koulutuksen järjestäjiä ylläpitämään ja kehittämään henkilöstön osaamista esimerkiksi täydennyskoulutuksen avulla.

Yksi lausunnonantajista (*Sivistysala ry*) ehdottaa 13 §:n 2 momentin poistamista, koska ehdotus voisi rajoittaa opetuksen hankkimista esimerkiksi ostopalveluna. Kolme lausunnonantajaa (*Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto Teme, Suomen musiikinopettajien liitto SMOL ry, Opetusalan ammattijärjestö OAJ ry*) katsoo, että tarjottujen työehtojen tulee noudattaa alan työehtosopimuksia ja että ehdotetun uudistuksen vaikutus alan työllisyyteen

on tutkimatta. *Opetusalan ammattijärjestö OAJ ry* katsoo myös, että esityksen vaikutusarviointi on puutteellinen henkilöstövaikutusten osalta ja että tarve opettajien täydentävälle koulutukselle olisi ilmeinen.

Kolme lausunnonantajista kannattaa aluehallintoviraston (eli tulevan Lupa- ja valvontaviraston) poikkeusmenettelyä myöntää erivapauden rehtorin kelpoisuusvaatimuksista, mutta yksi lausunnonantajista kyseenalaistaa menettelyn. Yksi lausunnonantajista esittää aluehallintoviraston toimivallan poistamista rehtorin kelpoisuusvaatimuksen erivapauksien myöntämisessä, mikäli säännöksen mukaisia erityisiä syitä myöntää erivapaus ei yksilöidä säädöstekstissä tarkemmin.

Kaksi lausunnonantajaa ei kannata esitystä lainkaan. Näiden lausunnonantajien muutosesitykset koskevat kuitenkin opetustoimen henkilöstöä koskevaa asetuseräluonnosta, eivätkä kyseessä olevaa 13 §:ää.

3.12 Oppilaaksi ottaminen (lakiehdotuksen 14 §)

Lausuntoja annettiin yhteensä 188 kappaletta. Lähes kaikki lausunnonantajat kannattavat 14 § esitettyä sellaisenaan tai muutettuna. Noin 72 prosenttia (136 lausuntoa) kannattaa esitystä sellaisenaan ja noin 27 prosenttia (51 lausuntoa) kannattaa esitystä muutettuna. Yksi lausunnonantaja ei kannata esitystä.

Noin 30 lausunnonantajaa painottaa lausunnoissaan yhdenvertaisuuden toteutumista oppilaaksiotossa, ja kaikkien yhdenvertaisia mahdollisuuksia päästä oppilaaksi riippumatta esimerkiksi taloudellisesta tilanteesta, asuinpaikasta tai taitotasosta. Seitsemän lausunnonantajaa painottaa erityisesti läpinäkyviä ja oikeudenmukaisia sisäänottoprosesseja.

Muutosta kannattavat lausunnonantajat nostavat esiin etenkin lasten ja nuorten ensisijaisuuden (26 kpl) ja toivovat sen painottamista laissa. Heistä osa viittaa lain 1 §:ään. Lasten ja nuorten ensisijaisuutta perustellaan esimerkiksi kuuden lausunnonantajan (*korkeakouluja ja musiikinalan toimijoita*) toimesta sillä, että lapsena ja nuorena aloitettu taiteen perusopetus mahdollistaa myöhemmin suuntautumisen ammattiopintoihin. Seitsemän lausunnonantajaa toivoo, että ikätasoinen kehitys voidaan huomioida jatkossakin oppilaaksiotossa ja opetuksessa. Muutama lausunnonantaja (mm. *Itä-Suomen aluehallintovirasto*) katsoo, että oppilaaksiottoa tulisi verrata nuorisolain (1285/2016) 2 §:n 3 kohtaan.

3.13 Oppilailta perittävät maksut (lakiehdotuksen 15 §)

Lausuntoja annettiin yhteensä 187 kpl. Lähes kaikki lausunnonantajat kannattavat esitystä sellaisenaan tai muutettuna. Lausunnonantajista valtaosa, noin 79 prosenttia (148 lausuntoa) pitää 15 §:ssä esitettyä kannatettavana sellaisenaan ja noin 20 prosenttia (37 lausuntoa) kannattaa esitystä muutettuna. Kaksi lausunnonantajaa ei kannata esitystä.

Kirjaus kohtuullisista maksuista saa laajaa kannatusta lausunnonantajien keskuudessa. Useat lausunnonantajat tuovat esiin, että kohtuullisuus on tulkinnanvarainen käsite, joka heidän mielestään vaatii selkeämpiä valtakunnallisia määrittelyjä. Lausunnonantajat esittävät muun muassa, että kohtuullisuuden tulisi perustua esimerkiksi opetusmäärään, opetuksen muotoon (yksilö- vs. ryhmäopetus) tai perheen taloudelliseen tilanteeseen.

Useat lausunnonantajat, joista suurin osa on kuntia ja kaupunkeja, kiinnittävät huomiota ehdotukseen siitä, että kunta saa periä erisuuruisia maksuja oman kunnan ja muiden kuntien oppilailta. Em. lausunnoissa tuodaan mm. esiin, että asuinpaikan vaikuttaminen maksuun koetaan epätasa-arvoisena ja toivotaan, että maksujen väliset erot ovat kohtuullisia.

Useat lausunnonantajat painottavat, että perheen taloudellinen tilanne ei saa olla esteenä lapsen ja nuoren osallistumiselle taiteen perusopetukseen. Useassa lausunnoista esitetään, että valtion rahoitusta tulisi lisätä, jotta oppilaitokset voisivat tarjota vapaaoppilaspaikkoja ja maksuhuojennuksia, jotta taloudellisesti heikommassa asemassa olevilla lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus osallistua opetukseen. Esimerkiksi *Porin kaupunki* lausuu: "Taiteen perusopetuksen rahoitusmallin tulisi jatkossa kannustaa koulutuksenjärjestäjää tarjoamaan vapaaoppilaspaikkoja tai muita vastaavia järjestelyjä saavutettavuuden lisäämiseksi."

Useissa lausunnoissa ehdotetaan, että maksuhuojennus- ja vapaaoppilaspaikkajärjestelmät tulisi yhtenäistää ja selkeyttää valtakunnallisesti. Lausunnoissa toivotaan riittävää julkista rahoitusta, jotta oppilasmaksut voidaan pitää kohtuullisina.

Kaksi ammattiliittoa, *Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto* ja *Suomen musiikinopettajien liitto*, huomauttavat, että oppilasmaksujen on oltava sen suuruiset, että opettajien työehdot voivat toteutua.

3.14 Oppilaan osaamisen arviointi ja todistus (lakiehdotuksen 16 §)

Lausuntoja annettiin yhteensä 189 kpl. Esitystä kannatetaan sellaisenaan tai osittain muutettuna. Lausunnonantajista noin 74 prosenttia pitää 16 §:ssä esitettyä ehdotusta kannatettavana sellaisenaan. Lausunnonantajista noin 26 prosenttia kannattaa esitystä muutettuna. Yksi lausunnonantaja ei kannata esitystä.

Useat lausunnonantajat pitävät tärkeänä, että lain perusteluihin kirjattaisiin vielä selkeämmin, että arvioinnissa on kyse oppilaan tiedollisen ja taidollisen osaamisen tason arvioinnista. Lisäksi lausunnoissa nostetaan esille näkemys siitä, että määrittely tulee kytkeä selkeästi 50 opintopisteen kokonaisuuteen, jotta arviointi palvelee oppimisen ja opetuksen tavoitteita. Lisäksi muutamat lausunnonantajat tuovat esille, että arvioinnissa tulee huomioida taiteenalojen erityispiirteet sekä oppilaiden erilaiset lähtökohdat ja oppimisen tavat.

Merkittävä osa lausunnonantajista, jotka kannattavat ehdotusta muutettuna esittävät, että todistuksia voisi antaa myös osakokonaisuuksista (esim. 300 tai 500 tuntia). Useat lausunnonantajat korostavat väli- tai osatodistusten merkitystä oppilaan motivaation tukemisessa ja opintoihin sitoutumisessa. Lisäksi monet lausunnonantajat (mm. *Etelä-Hämeen Tanssiopisto, Finlands Svenska Ungdomsförbund FSU rf, Kuhmon musiikkiopisto,*) korostavat välitodistusten merkitystä osana oppilaan oppimispolkua, eritoten oppilaan kehityksen näkyväksi tekemisessä. Lisäksi muutama lausunnonantaja (mm. *Haapaveden kaupunki, Oulaisten kaupunki, Oulun kaupunki, Åbo Akademi*) toteaa, että osallistumistodistukset ja osasuoritusten todistukset ovat tärkeitä myös keskeyttämistilanteissa, jotta opintoja voi hyödyntää myös jatkossa.

Lisäksi mm. *Meri-Helsingin musiikkiopiston kannatusyhdistys* ja *Tampereen musiikkiopiston säätiö* lausuvat, että tarvitaan selkeät yhdenmukaiset valtakunnalliset arviointikriteerit, jotta eri oppilaitoksissa tehdyt suoritukset olisivat vertailukelpoisia.

Opetushallitus ehdottaa muotoilumuutosta pykälään. *Opetushallitus* ehdottaa, että pykäläluonnoksen otsikkoa ja 1 momenttia muutettaisiin siten, että säännöksessä todetaan osaamisen arvioinnin rinnalla käsite oppimisen arviointi. Näin pykäläluonnoksen 1 momenttiin sisältyvä opintojen aikaisen arvioinnin näkökulma tulisi johdonmukaisemmin osaksi oppilaan arviointia koskevaa lakipykälää.

3.15 Tietojensaanti- ja ilmoitusoikeus (lakiehdotuksen 18 §)

Lausuntoja annettiin yhteensä 179 kpl. Kaikki lausunnonantajat kannattavat 18 §:ssä esitettyä joko sellaisenaan tai muutettuna. Lausunnonantajien merkittävä enemmistö, noin 97 prosenttia (173 lausuntoa), pitää esitystä kannatettavana sellaisenaan ja kolme prosenttia kannattaa esitystä (kuusi lausuntoa) muutettuna. Kukaan lausunnonantajista ei vastusta esitystä.

Lausunnoissa katsotaan myönteiseksi opetushallintoviranomaisten mahdollisuus kerätä tietoa opetuksen järjestämisestä taiteen perusopetuksen laadun varmistamiseksi.

Kuusi musiikin ja sirkuksen alan toimijaa sekä *Kuntaliitto* ja *Arene ry* toivovat, että kerättävät tiedot olisivat tarkoituksenmukaisia ja vertailukelpoisia, eikä niiden keräämisestä ja tietojärjestelmien hallinnoinnista aiheutuisi kohtuutonta hallinnollista taakkaa opetusta antaville tahoille.

Neljä lausunnonantajaa nostaa esiin huolen lasten ja nuorten tietosuojasta tietojen keräämisen yhteydessä ja toivoo kerättävien tietojen minimointia ja tarkoituksenmukaisuutta. Lisäksi neljä lausunnonantajaa tulkitsee säännöksen koskevan myös KOSKI-tietovarantoa. He kannattavat tietojen kirjaamista sinne, minkä lisäksi myös *Itä-Suomen aluehallintovirasto* katsoo lausunnoissaan, että säännöksessä tulisi olla viittaus lakiin valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä.

Pykälän toista momenttia koskien kaksi lausunnonantajaa (*Käsityönopettajien liitto* ja *Nurmijärven opisto*) nostavat esiin, että ilmoitusoikeuden mukainen ilmoitus viranomaiselle tulisi voida tehdä anonyymisti.

3.16 Koulutuksen arviointi (lakiehdotuksen 19 §)

Lausuntoja annettiin yhteensä 182 kpl. Esitystä kannatetaan sellaisenaan tai muutettuna. Lausunnonantajista noin 91 prosenttia pitää 19 §:ssä esitettyä ehdotusta kannatettavana sellaisenaan. Noin 8 prosenttia lausunnonantajista kannattaa esitystä muutettuna. Yksi lausunnonantajista ei kannata esitystä.

Esitystä muutettuna kannattavat lausunnonantajat korostavat, että koulutuksen arvioinnin toteuttaminen edellyttää selkeää ohjeistusta, riittäviä resursseja ja erityistä tukea pienille toimijoille, jotka eivät saa valtionosuutta. Arvioinnin tulisi olla myös läpinäkyvää, tasapuolista ja julkaistava ymmärrettävässä muodossa. Kaksi lausunnonantajaa (*Kallion Musiikkikoulu*, *Musiikkioppilaitosyhdistys MOY ry*) katsoo, että oppilaita ja huoltajia tulisi kuulla arvioinnin yhteydessä.

Yksi lausunnonantajista (*Tampereen kaupunki*) katsoo, että koulutuksen arviointi tuo kunnille merkittävää hallinnollista vastuuta, erityisesti tilanteissa, joissa kunta toimii koulutuksen järjestäjänä valtionosuusjärjestelmän ulkopuolella oleville oppilaitoksille. Yksi lausunnonantaja (*Turun kaupunki*) katsoo, että kunnan velvollisuuksia koulutuksen järjestäjänä ja arvioijana täytyy tarkentaa tilanteissa, joissa koulutuksen tarjoaja on itsenäinen taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmaa noudattava oppilaitos, joka ei ole valtionosuuden piirissä. Yksi lausunnonantajista (*Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry*) katsoo, että arviointi tulisi kytkeä selkeästi koulutusjatkumon seurannan ja laadun kehittämisen rakenteisiin.

Yksi lausunnonantajista (*Lohjan kaupunki*) katsoo, että Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (*Karvi*) tekemien arviointien ja oppilaitosten tekemien itsearviointien välistä suhdetta olisi tarpeen selkeyttää. Lausunnonantaja katsoo, että Karvin arvioinnit ovat kalliita, joten niiden rahoitus pitäisi olla osana taiteen perusopetuksen rahoitusta. Yksi lausunnonantajista (*Sivistysala ry*) katsoo, että Karvin tehtävänä tulisi olla taiteen perusopetuksen laadunarviointi säännöllisin väliajoin.

3.17 Siirtymäsäännökset (lakiehdotuksen 22–24 §)

Lausuntoja annettiin yhteensä 175 kpl. Valtaosa lausunnonantajista (80 prosenttia) kannattaa esitystä sellaisenaan. Kukaan lausunnonantajista ei vastusta esitystä.

Lausunnonantajista 20 prosenttia kannattaa esitystä muutettuna. Näiden lausunnonantajien mukaan lakiesityksessä ehdotettu opetussuunnitelmia koskeva siirtymäaika on liian lyhyt ja monet ehdottavat 3–5 vuoden siirtymäaika. Em. lausunnonantajat katsovat, että lain 23 §:n mukainen siirtymäaika ei turvaa koulutuksen järjestäjille riittävää valmistelu-aikaa. Tämän

lisäksi lausunnonantajat katsovat, että siirtymävaiheeseen ja opetussuunnitelmien käyttöön tarvitaan selkeä ohjeistus.

Opetushallitus ehdottaa, että 23 §:n 3 momentti poistettaisiin lakiesityksestä, sillä esitys on ongelmallinen oppilaiden oikeusturvan näkökulmasta tarkasteltuna. Opetushallitus toteaa, että aiemmin oppilaitos on voinut tarjota ennen uuden opetussuunnitelman käyttöönottoa oppilaaksi otetuille oppilailleen mahdollisuuden siirtyä opiskelemaan uuden opetussuunnitelman mukaisia taiteen perusopetuksen opintoja. Oppilaiden siirtyessä opiskelemaan uuden opetussuunnitelman mukaisia opintoja osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksi lukeminen on tehty perustuen selvityksiin oppilaan aiemmista opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa hyväksi luettavien opintojen tavoitteisiin ja sisältöihin.

Keski-Pohjanmaan Konservatorion kannatusyhdistys ry ja Keski-Pohjanmaan Konservatorion hallitus esittävät, että pykälään tulisi lisätä siirtymäsäännös myös 1 500 tunnin oppimäärän ylittävien oppilaiden laskemisesta mukaan oppilasmäärään ja VOS-tunteihin, ellei oppilaskohtaisesta tuntimäärärajoituksesta luovuta.

3.18 Uusi valtionrahoitusmalli

Lausuntoja annettiin yhteensä 181 kpl. Esitystä pääosin kannatetaan sellaisenaan tai muutettuna. Lausunnonantajista noin 53 prosenttia (96 kpl) kannattaa esitystä sellaisenaan ja noin 40 prosenttia (72 kpl) kannattaa sitä muutettuna. Noin seitsemän prosenttia (13 kpl) lausuneista ei kannata esitystä.

Enemmistö lausunnonantajista (noin 120 kpl) pitää myönteisenä rahoitusmallin selkeyttämistä ja ennakoitavuuden lisäämistä. Monet lausunnonantajat, mm. *Opetushallitus* ja *Sivistysala ry*, korostavat lausunnoissaan, että laskennallisuuden lisääntyminen vähentää harkintaa ja parantaa läpinäkyvyyttä.

Huoli rahoituksen riittävydestä nousee lausunnoissa esiin laajasti: noin 90 lausunnossa todetaan, että ilman esitettyä 10 miljoonan euron lisärahoitusta uudistus ei toteuta tavoitteitaan. Useat lausunnonantajat (mm. *Keski-Pohjanmaan konservatorio*, *Musiikkiopisto Juvenalia ry*, *Virtain kaupunki*) myös arvioivat 10 miljoonan euron lisäyksen olevan tarpeellinen mutta riittämätön. *Suomen musiikkineuvosto* mm. lausuu: “*Kannatamme 10 miljoonan euron tasokorotusta taiteen perusopetukselle, mutta näemme sen liian pienenä kysyntään nähden.*”

Etenkin musiikin toimialan antamissa lausunnoissa otetaan kantaa musiikin asemaan esityksessä ja noin 70 lausunnossa vastustetaan musiikin ja muiden taiteenalojen välisen jaon poistamista valtion talousarviosta. Em. näkemykseen liittyvissä perusteluissa korostetaan yksilöopetuksen kustannuksia ja musiikin merkitystä jatko-opintoihin sekä ammatilliseen polkuun. Osa lausunnonantajista (mm. *Kuula-opiston opettajat ry*, *Sibelius-opisto*) nostaa esiin, että rahoituksen siirtyminen oppilasmääräperusteiseksi suosii ryhmäopetusta yksilöopetuksen kustannuksella ja voi heikentää opetuksen laatua.

Uusi oppimäärä ja siihen liittyvät tuntirajat herättävät huolta noin kolmanneksessa lausunnonantajista. Mm. *Helsingin kuvataidekoulu* nostaa esiin, että 1 000–1 500 tuntia eivät vastaa nykyisen laajan oppimäärän tarpeita. Useat lausunnonantajat ehdottavat välitodistuksen tai osasuorituksen saamista 500 tunnin jälkeen, mm. *Joensuun kaupunki/konservatorio* lausuu: ”1000 tunnin raja päättötodistukselle on perusteltu taso. Oppilaiden erilaisten opintopolkujen mahdollistamiseksi välitodistus esimerkiksi 500 tunnin opintojen jälkeen olisi tärkeää lisätä lakiin.”

Kielelliset oikeudet ja saavutettavuus nousevat esiin erityisesti ruotsinkielisten toimijoiden (esim. *Kulturskolorna i Pargas, Sydkustens ordkonstskola*) lausunnoissa. Em. lausunnonantajat painottavat, että rahoitusmallin on turvattava kielelliset oikeudet myös pienillä oppilasmäärillä.

Osa lausunnonantajista (mm. *Keski-Pohjanmaan konservatorio ja Tampereen kaupunki*) toteaa, että mallin vaikutuksia oppilaitosten talouteen ja hallinnollisiin tehtäviin ei ole arvioitu riittävästi. Jotkut lausunnonantajista (mm. *Keski-Pohjanmaan Konservatorion kannatusyhdistys ry, Kuhmon kaupunki*) nostavat esiin hallinnollisen taakan kasvun ja tietojärjestelmävaatimukset haasteena erityisesti pienissä oppilaitoksissa. Lisäksi muutamat lausunnonantajat (mm. *Sivistysala ry, Turun konservatorio Oy*) nostavat esiin arvonlisäverokompensaation. Mm. *Turun konservatorio Oy* ehdottaa, että ”taiteen perusopetuksen ALV-kompensaatio maksettaisiin koulutuksen järjestäjittäin kunkin viimeisen hyväksytyin tilinpäätöksen perusteella euro eurosta -periaatteella”.

3.19 Luonnosehdotus taiteen perusopetuksen opettajan kelpoisuudesta (asetusluonnoksen 20 §)

Lausuntoja annettiin yhteensä 197 kpl. Esitystä pääosin kannatetaan sellaisenaan tai muutettuna. Lausunnonantajista enemmistö, noin 53 prosenttia, kannattaa ehdotusta muutettuna ja noin 43 prosenttia pitää ehdotusta kannatettavana sellaisenaan. Noin neljä prosenttia lausunnonantajista ei kannata esitystä.

Niistä lausunnonantajista, jotka kannattavat esitystä muutettuna, noin 86 prosenttia katsoo, että asetuksen 20 §:ään tulisi lisätä vaatimus vähintään 60 opintopisteen laajuisista opettajan pedagogisista opinnoista. Monet näistä lausunnonantajista katsovat, että taiteelliset ansiot eivät yksin riitä opettamiseen, vaan opetussuunnitelmien tavoitteellinen toteuttaminen edellyttää pedagogista osaamista. Osa lausuneista katsoo myös, että vaatimus pedagogisista opinnoista tulisi lisätä joko kaikkiin vaatimuskohtiin (1–5) tai pelkästään säännöksen kohtaan 5 siten, että taiteen perusopetuksen opettajan kelpoisuuden vähimmäisvaatimuksena tulee olla taiteenalalla saavutettu taiteellinen tai muu ammatillinen ansioituneisuus sekä vähintään 60 opintopisteen laajuiset opettajan pedagogiset opinnot. Näistä lausunnonantajista osa toisaalta vaatii kohdan 5 poistamista säännöksestä kokonaan.

Lisäksi moni lausunnonantaja (18 kpl) ehdottaa asetukseen siirtymäsäännöstä, jonka nojalla virkaan/tehtävään valittu voisi täydentää kelpoisuuttaan esimerkiksi kolmen tai viiden vuoden kuluessa. Kolme lausunnonantajista katsoo myös, että rehtorin kelpoisuusvaatimuksia olisi hyvä päivittää.

Lausunnonantajista noin 43 prosenttia pitää esitettyä 20 §:ää kannatettavana. Perusteluiksi esitetään, että opettajien kelpoisuusehdot on syytä pitää joustavana, koska joillain taidealoilla ja alueilla muodollisesti kelpoisia opettajia voi olla haastavaa löytää. Yksi lausunnonantajista katsoo, että ehdotus on toimiva, sillä sirkus- ja teatteritaiteen aloilla varsin pieni osa opiskelijoista ei suuntaudu opettajiksi, minkä vuoksi ansioituminen työelämässä ja sitä kautta kouluttautuminen on tärkeä väylä opettajuuteen.

Noin neljä prosenttia (8 kpl) lausunnonantajista vastustaa esitystä. Em. lausunnonantajat katsovat, että esitetyt opettajan kelpoisuusvaatimukset ovat liian väljiä ja jotka sellaisenaan heikentäisivät opetuksen laatua.

3.20 Luonnosehdotus valtioneuvoston asetukseksi taiteen perusopetuksesta

Lausunnot annettiin yhteensä 180 kpl. Esitystä asetuksesta pääosin kannatetaan sellaisenaan tai muutettuna. Lausunnonantajista noin 67 prosenttia (121 kpl) pitää esitystä kannattavana sellaisenaan, noin 31 prosenttia (56 kpl) kannattaa sitä muutettuna. Kaksi prosenttia lausunnonantajista (kolme lausuntoa) ei kannata esitystä.

Esitystä muutettuna kannattavat lausunnonantajat kommentoivat erityisesti asetuksen 5 §:ää koskien opetuksen mitoituksen ehdotusta, jossa yksi opintopiste vastaa 20 opetustuntia. Yksitoista lausunnonantajaa ehdottaa opintopisteen työmääräksi korkeakouluissa käytössä olevaa eurooppalaisen opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmä ECTS:n mukaista 27 tuntia, jossa tuntimäärään laskettaisiin sekä annettu opetus että itsenäinen työskentely. Yhteensä 18 lausunnonantajaa, joista suuri osa musiikin toimijoita, toivoo itsenäisen harjoittelun määrän otettavan huomioon opintopisteen tuntimäärässä. Lausunnonantajat painottavat itsenäisen harjoittelun tärkeyttä musiikissa ja osa heistä toivoo osaamisperusteista, ei ainoastaan opetustuntimäärään pohjautuvaa osaamisen arviointia. Viisi lausunnonantajaa kommentoi vastuutehtävää ja heistä kolme ehdottaa vastuutehtävän poistamista tai sen korvaamista valtionavustuksilla.

Neljä lausunnonantajaa, jotka ovat pieniä kuntia ja kaupunkeja (mm. *Kuusamon kaupunki, Raaseporin kaupunki*) tai niissä toimivia oppilaitoksia, korostavat, että taiteen perusopetuksen lakiuudistus ei riittävästi huomioi harvaan asuttuja alueita ja pieniä oppilaitoksia. Em. lausunnonantajat toivovat taiteen perusopetuksen joko alueellisen tai kielellisen saavutettavuuden vahvistamista.

Opetushallitus ja neljä muuta lausunnonantajaa, joista suurin osa musiikinalan toimijoita, lausuvat hallinnollisen kuormituksen kasvamisesta ja korostavat riittävien siirtymäaikojen merkitystä asetuksen toimeenpanossa.

4. Lausuntopalautteen vaikutus

Kaikki saatu lausuntopalaute on opetus- ja kulttuuriministeriössä eritelty ja koottu jatkovalmistelua varten. Tässä lausuntoyhteenvedossa ei käsitellä lausuntojen aiheuttamia muutoksia ehdotukseen hallituksen esitykseksi. Lausuntojen aiheuttamat muutokset kirjataan keskeisiltä osin hallituksen esitykseen.

5. Lausunnonantajat (ryhmiteltynä)

Taiteen perusopetusliitto TPO ry sekä taiteen perusopetuksen taiteenalakohtaiset lajiliitot (8 kpl):

- Esittävien taiteiden oppilaitosten liitto ry
- Kuvataidekoulujen liitto ry, *Kuvataidekoulujen liiton hallitus*
- Käsi- ja taideteollisuusliitto Taito
- Musiikkioppilaitosyhdistys MOY ry
- Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry, *Martikainen Olli-Pekka*
- Suomen sanataideopetuksen seura ry
- Suomen Tanssioppilaitosten liitto STOPP ry

Suomen Kuntaliitto ry, Kuntaliitto/ hyvinvointi- ja sivistysyksikkö ja seuraavat kaupungit (38 kpl):

- Espoon kaupunki, *Kulttuuri ja nuorisolautakunta ja Svenska rum -lautakunta*
- Helsingin kaupunki, *Kaupunginhallitus*
- Huittisten kaupunki
- Kajaanin kaupunki, *Sivistyslautakunta*
- Kangasalan kaupunki, *Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut*
- Kauniaisten kaupunki, *Sivistystoimi*
- Kirkkonummen kunta, *Sivistyspalvelut*
- Kouvolan kaupunki, *liikunta ja kulttuuri, Sivistyksen toimiala, kulttuuripäällikkö ja kansalaisopiston rehtori, Tommiska Ulla*
- Kuhmon kaupunki, *hyvinvointi- ja sivistysvaliokunta*
- Kuusamon kaupunki, *kasvatus- ja sivistyslautakunta*
- Lahden kaupunki
- Lieksan kaupunki
- Lohjan kaupunki, *Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut*
- Loimaan kaupunki, *Sivistyspalvelut*
- Muuramen kunta, *hyvinvoinnin ja palveluiden toimiala*
- Mäntsälän kunta, *Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin palvelut*
- Oulaisten kaupunki, *Hyvinvointipalvelut, Koivukangas Anna*
- Paimion kaupunki

- Pieksämäen kaupunki, *Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta*
- Porin kaupunki, *Sivistystoimiala, opetusyksikkö, Tiirikainen Taneli*
- Pyhäjärven kaupunki, *kaupunginhallitus*
- Raision kaupunki, *sivistys- ja vapaa-aikatoimiala*
- Raseborgs stad / Raaseporin kaupunki, *Kultur- och fritidsnämnd*
- Rauman kaupunki
- Riihimäen kaupunki, *Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala*
- Rovaniemen kaupunki
- Salon kaupunki, *sivistyspalvelut/opistopalvelut*
- Savonlinnan kaupunki, *kulttuuritoimi, sivistyslautakunta, Vilenius Minna*
- Siuntion kunta, *sivistysosasto, sivistyslautakunta, Tuomisto Maarit*
- Sonkajärven kunta
- Tampereen kaupunki, *Sivistyspalvelut, Apulaispormestari Jussila Anne-Mari*
- Tohmajärven kunta, *Sivistystoimi*
- Tornion kaupunki, *Hooli Tarja*
- Turun kaupunki, *Kulttuurin edistämisen palvelualue*
- Valkeakosken kaupunki, *koulutus- ja hyvinvointikeskus*
- Vantaan kaupunki, *Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala, Elinikäisen oppimisen palvelualue*
- Virtain kaupunki, *kaupunginhallitus*

Ministeriöt ja valtion viranomaiset (5 kpl):

- Itä-Suomen aluehallintovirasto, *Opetus- ja kulttuuritoimi –vastuualue*
- Lapsiasiavaltuutettu
- Oikeusministeriö
- Opetushallitus, *Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö -yksikkö, Kasvatus, koulutus ja osaaminen -päätoiminto*
- Valtiovarainministeriö

Korkeakoulut (8 kpl):

- Aalto-yliopisto, *Taiteen ja suunnittelun korkeakoulu, Kehityspäällikkö, Antila Sari*
- Helsingin yliopisto, *Kasvatustieteellinen tiedekunta*
- Jyväskylän yliopisto, *Musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitos*
- Metropolia Ammattikorkeakoulu, *Musiikin tutkinto-ohjelman tutkintovastaava, Vartiainen Lea*
- Savonia AMK, *Tanssin tiimi / Tanssinopettaja (AMK) tutkinto-ohjelma, Pihlajakari Eeri*
- Taideyliopisto, *Vaisto-Oinonen Milla*
- Tampereen ammattikorkeakoulu
- Åbo Akademi, *utlåtande författat av: Mia Porko-Hudd, professor i slöjdpedagogik*

Taiteen perusopetuksen oppilaitokset

Musiikin ala (49 kpl):

- Asikkalanseudun Musiikkiopisto

- Eiran musiikkiopisto, *Jääskeläinen Kristiina, rehtori*
- Espoon musiikki- ja tanssikoulu Estrada, *Klemi Satu*
- Espoon musiikkiopisto, *Espoon musiikkiopiston kannatusyhdistys ry*
- Helsingin Konservatorion Säätiö
- Itä-Helsingin musiikkiopiston kannatusyhdistys ry
- Itä-Suomen musiikkioppilaitokset: Joensuun konservatorio, *Otto Korhonen ja Anneli Hynninen*, Kainuun musiikkiopisto, *Eeva-Maria Nivalainen ja Panu Heikkinen*, Keski-Karjalan musiikkiopisto, *Susanna Ertolahti-Mertanen*, Kuhmon musiikkiopisto, *Elisa Kerola*, Kuopion konservatorio, *Elina Vetonemi ja Ritva Koistinen*, Mikkelin musiikkiopisto, *Marja Ikonen ja Juho Puikkonen*, Pielisen Karjalan musiikkiopisto, *Soile Tikka*, Savonlinnan musiikki- ja tanssiopisto, *Arto Häyrynen*, Soisalo-opisto, *Jukka Tuohino ja Janne Juutilainen*, Ylä-Savon musiikkiopisto, *Tapani Lakaniemi*
- Joensuun kaupunki/konservatorio
- Järvenpään kaupunki / Keskisen Uudenmaan Musiikkiopisto
- Järvenpään Suzukiyhdistys ry/ Tuusulanjärven avoin musiikkikoulu
- Kainuun musiikkiopisto ja Kaukametsän opisto, *Nivalainen Eeva-Maria, rehtori*
- Kallion Musiikkikoulu
- Kauniaisten musiikkiopisto - Grankulla musikinstitut
- Keravan musiikkiopisto, *Rissanen Nina*
- Keski-Pohjanmaan Konservatorion kannatusyhdistys ry, *Paavola Päivi, rehtori*
- Koillis-Lapin musiikkiopisto
- Kuhmon musiikkiopisto
- Kuopion konservatorio
- Kuusamon musiikkiopiston opettajat, *(9 opettajaa)*
- Käpylän musiikkiopisto
- Lahden musiikkiopiston kannatusyhdistys ry, *Kannatusyhdistyksen hallituksen puheenjohtaja, Pärnänen Kaija, Kuula-Bullat Kaisa*
- Laitilan kaupunki/Vakka-Suomen musiikkiopisto
- Lapuan musiikkiopisto, *Holkkola Riina, rehtori*
- Meri-Helsingin musiikkiopiston kannatusyhdistys ry, *Lintula Laura*
- Meri-Lapin musiikkiopisto
- Munkkiniemen musiikkiyhdistys ry, Länsi-Helsingin musiikkiopisto
- Musikinstitutet Kungsvägen
- Musikinstitutet Raseborg / Raaseporin musiikkiopisto, *Tondeur Heli*
- Musiikkikoulut Demo ja Jamkids
- Musiikkiopisto Arkipelagin kannatusyhdistys ry:n hallitus
- Musiikkiopisto Avonia, *Iivonen Ilari*
- Musiikkiopisto Juvenalia ry
- Musiikkioppilaitoksia Kaakkois-Suomesta ja sen lähiseudulta: Heinolan musiikkiopisto, *Rinkinen Johannes ja Kananen Eija*, Hyvinkään musiikkiopisto, *Sanna Ratia ja Reima Raijas*, Imatran Virta-opisto, *Sarianna Purtilo ja Anna-Mari Sopanen*, Kotkan seudun musiikkiopisto, *Sini Lavastre ja Riikka Pelo*, Lahden konservatorio, *Jori Vuorinen*, Lappeenrannan musiikkiopisto, *Mauri Sumén ja Anni Tahvanainen*, Mikkelin musiikkiopisto, *Marja Ikonen ja Juho Puikkonen*, Pohjois-Kymen musiikkiopisto, *Anne Korpelainen ja Eeva-Kaisa Malin*

- Naantalin kaupunki / Naantalin musiikkiopisto
- Oulun kaupunki, *sivistys- ja kulttuuripalvelut, Oulun taidekoulu, Lappalainen Mia*
- Oulun konservatorio
- Pirkanmaan musiikkiopisto
- Pohjois-Helsingin Bändikoulu
- Pohjois-Helsingin musiikkiopiston kannatusyhdistys ry
- Pop Jazz Konservatorion Säätiö sr, *Murto Janne*
- Regionala musikinstitutsrektorerna i Österbotten, Wava-institutet, Korsholms musikinstitutet, Kuula-institutet, Musikinstitutet Legato
- Sasky Ylä-Satakunnan musiikkiopisto, *Koppanen Ville*
- Sibelius-opisto
- Sipoon musiikkikoulun Tuki ry
- Tampereen musiikkiopiston säätiö sr
- Turun konservatorio Oy, *Järvinen Juha*
- Vantaan musiikkiopiston opettajat ry
- Virtain kaupunki, Merikanto-opisto
- Vuosaaren musiikkiopiston Tuki ry

Muut taiteenalat (32 kpl):

- Espoon kuvataidekoulun kannatusyhdistys ry
- Etelä-Hämeen Tanssiopisto
- Helsingin kuvataidekoulu, *Kastinen Mirka*
- Helsingin Taiteilijaseura ry, Helsingin taiteilijaseuran kuvataidekoulu
- Helsingin tanssiopiston tuki ry, *Sillantaka Leila*
- Hurja Piruetti Länsi-Uudenmaan Tanssiopisto, Raasepori
- Kajaani Dance – Tanssiteatterin kannatusyhdistys ry
- Keravan tanssiopisto, *Toiviainen Aija, rehtori*
- Kulturskolorna i Pargas: Musikinstitutet Arkipelag, Åbolands Teaterskola, Åbolands Bildkonstskola KonsTila, Musik- och bilkonstskolan ArtDur, Sydkustens ordkonstskola, Åbolands Hantverk, Hantverksskolan
- Kuopion Tanssistudio Oy, *Turpeinen Elina*
- Lasten ja nuorten arkkitehtuurikoulu Arkki
- Lohjan Tanssiopisto
- Luoteis-Uusimaan tanssiyhdistys Vinha ry. / Tanssiopisto Vinha
- Mikkelin TPO-oppilaitokset, Etelä-Savon Tanssiopisto ja Sirkuskoulu, *Fanny Gurevitsch*
Mikkelin kansalaisopisto, *Tiia Orivuori, Raisa Ekoluoma, Reetta Rautiainen, Eini Syväniemi*
Mikkelin musiikkiopisto, *Marja Ikonen*
Taito Itä-Suomi, *Pia Numminen*
Tanssikoulu Carmencita, *Carmen Rodergas*
- Miloff Tanssiopisto | Etelä-Pohjanmaan Tanssiyhdistys ry, *Lozovaya Mila*
- Nurmijärven tanssiopiston kannatusyhdistys ry
- Riihimäen Nuorisoteatteri ry
- Sorin Sirkus ry
- Suomen kansallisooppera ja -baletti sr, Balettioppilaitos
- Sydkustens ordkonstskola, *Martens-Seppelin Monica*

- Taidekoulu Estradi, *Taiponen Anna*
- Taito Etelä-Suomi ry / Taito käsityö- ja muotoilukoulu
- Taito Lappi, Taito käsityökoulu Peukku
- Taito Pirkanmaa ry, Käsityö- ja muotoilukoulu Näpsä
- Taito Pohjois-Pohjanmaa ry
- Teatteri Aploodi
- Teatteri Soittorasia
- Turun Seudun Tanssioppilaitos
- Vantaan sanataidekoulu
- Vantaan Tanssiopiston tuki ry
- Vihdin Kuvataidekoulun Kannatusyhdistys ry
- Åbolands Ungdomsförbund ÅUF rf, Åbolands Teaterskola och Åbolands Bildkonstskola Konstila, *Salovaara Tove*

Muut musiikin alan etujärjestöt ja toimijat (19 kpl):

- El Sistema Finland ry, *Juha Ahvenainen, varapuheenjohtaja ja Miikka Hakomäki, yhdistyksen jäsen*
- Estradan opettajat ry
- Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia, Suomalainen musiikkikampus - *Jarmo Kivelä (Gradia) ja Paula Turkkila (Jamk)*
- Kankaanpään musiikkiopiston opettajat ry
- Kaustisen Näppärit ry
- Kuula-opiston opettajat ry
- Käpylän musiikkiopiston opettajayhdistys
- Musiikinteoria- ja säveltapailupedagogit MUTES ry
- OAJ:n Etelä-Pohjanmaan musiikkiopiston paikallisyhdistys, *Tuomola Marja-Leena*
- Sinfoniaorkesteri Vivo ry
- Suomen konservatorioliitto - Finlands konservatorieförbund r.y.
- Suomen musiikinopettajien liitto SMOL ry
- Suomen musiikkikasvatuskeskus ry
- Suomen musiikkikasvatusseura – FiSME ry, *Jäske Jenni*
- Suomen musiikkineuvosto, *Martikainen Olli-Pekka*
- Suomen Muusikkojen Liitto ry
- Suomen Sinfoniaorkesterit ry
- Säveltäjäin Tekijänoikeustoimisto Teosto ry / Musiikin luova alkutuotanto
- Varhaisiän musiikinopettajat ry

Muut muiden taiteenalojen etujärjestöt ja toimijat (8 kpl):

- Haapaveden Tanssin Tuki ry
- Koulukino - Skolbio ry, *Freese Outi*
- Kuvataideopettajat KUVIS ry, *Väyrynen Erja*

- Käsityönopettajien Liitto, Slöjdläraryrbundet ry, *Käsityönopettajien Liiton Edunvalvontatoimikunta, Hankala-Vuorinen Minna*
- Nätverket för de svenskspråkiga teaterskolorna, Åbolands Teaterskola, *Linda Åkerlund, Mecki Korpela, Wava-institutet, teater och dans, Julia Hellén, Petra Norrgård, Borgåbygdens ungdomsförbund r.f, Marina Koskelainen, Teaterskolan i Borgå, Miro Jerohin, Karleby Teaterskola, Teaterskolan Konfetti, Emma Kullberg,*
- Suomen Nuorisosirkusliitto ry
- Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto Teme ry
- Turun Nuori Teatteri - Åbo Unga Teater ry

Vapaan sivistystyön etujärjestöt ja oppilaitokset (38 kpl):

- Suomen Kansanopistoyhdistys-Finlands Folkhögskolförening ry
- Kansalaisopistojen liitto KoL
- Bildningsalliansen rf
- Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia, Espoon työväenopisto
- Haapajärven kaupunki, Jokilatvan opisto
- Haapaveden kaupunki / Jokihelmen opisto, *Hultqvist Anu*
- Hangon kaupunki, Hangon kansalaisopisto - Hangö medborgarinstitut, *Sommer Lena*
- Helsingin kaupunki, kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, Helsingin työväenopisto/ käsityö, *Mentu Tupu*
- Joensuun seudun kansalaisopisto
- Joutsan kunta, Puulan seutuopisto
- Järvenpään kaupunki, Järvenpään Opisto
- Järvi-Saimaan kansalaisopisto
- Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto, Kuvataidekoulu Eero, *Väänänen Titta*
- Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto, Alajärven kaupunki / Alajärven musiikkiopisto
- Järvilakeuden kansalaisopiston kannatusyhdistys ry, *Keto Leea*
- Jyväskylän kaupungin sivistyspalvelut, Jyväskylän kansalaisopisto, *Saikkonen Mikko*
- Kokkolan seudun opisto
- Kuopion kaupunki, kansalaisopisto
- Lapuan kansalaisopisto ja Lapuan taidekoulu, *Takamaa Mari, rehtori*
- Laukaan kunta, *Marjut Penttinen, kansalaisopiston rehtori*
- Liedon kaupunki, Lieto-opisto
- Linnalan Settlementti ry
- Muhoksen kunta, Oulujoki-Opisto
- Naantalın kaupunki, Naantalın opisto, *rehtori, Launiala Erja*
- Nurmijärven Opisto
- Oriveden kaupunki, Oriveden seudun kansalaisopisto, *Ärölä Annina*
- Oulun kaupunki/ sivistys- ja kulttuuripalvelut, Meri-Pohjolan opistopiirin puolesta (19 kansalaisopistosta 14 antaa taiteen perusopetusta), *Lohi Outi*
- Oulun kaupunki/ sivistys- ja kulttuuripalvelut, Oulu-opisto, *Lohi Outi*
- Pirkan opisto

- Pohjois-Satakunnan kansanopiston kannatusyhdistys ry, Kankaanpään musiikkiopisto, *Kallioniemi Marja*
- Raahen kaupunki / kulttuuripalvelut, Raahen-opisto
- Seinäjoen kaupunki, Kansalaisopisto, *Latvanen Teppo*
- Siilinjärven kunta, Sivistyslautakunta/Sivistysosasto/ Kansalaisopisto
- Someron kaupunki, Somero-opisto, *Sillanpää Merja*
- Suomen Kansanopistoyhdistys-Finlands Folkhögskolförening ry
- Tampereen seudun työväenopisto
- Tuusulan kunta, sivistys, kulttuuripalvelut, Tuusulan Opisto/Tuusulan kuvataidekoulu
- Vaasan kaupunki, Vaasan kaupungin opistot, *Autio Sannasirkku*

Muut taide-, kulttuuri- ja opetusalan etujärjestöt (12 kpl):

- Aikuisopettajien liitto AKOL ry
- Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
- Finlands Svenska Ungdomsförbund FSU rf
- Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry, *Meriläinen Rosa*
- Opetus- ja sivistystoimen asiantuntijat Opsia ry puolesta *Johnson Tor, Johnson Peter*
- Opetusalan ammattijärjestö OAJ ry
- Oulaisten Kulttuurin Tuki ry, *Turunen Ritva*
- SFP i Helsingfors, *Oona Hagman*
- Sivistysala ry
- Sydskustens landskapsförbund r.f., *Björkstrand Christel*
- Taide- ja kulttuurialan ammattijärjestö TAKU ry
- Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry, *Linnapuomi Aura*

Yksityishenkilöt (18 kpl):

- Backer Johnsen Hanna, *doktorand*
- Björk Cecilia, *Biträdande professor i musikskolforskning*
- Honkala Anne
- Huovila-Währn Taina
- Hyytiäinen Minttu
- Ingelin Jannicke, *kulturproducent, Pargas stad*
- Kaislaranta Ulla
- Kajander Minna
- Kiesiläinen Ismo, *nuorisotyöntekijä, Helsinki*
- Kuula-Bullat Kaisa
- Narjus Neonilla, *kuvataidekoulun opettaja*
- Paananen Katri
- Pulkki Tuula
- Pöllänen Liisa, *Vihdin kuvataidekoulun rehtori*
- Pöyhönen Markku, *FT, diplomipianisti*
- Tervahauta Hanna
- Tuovinen Tuulia, *Väitöstutkija*

– Vilkki-Suni Päivi

Jakelu

Lausuntokooste julkaistaan hankkeen sivuilla.